

MAS POBESKYDÍ, z. s.

Katalog inspirací a dobré praxe

II. Společnost a rozvoj

duben 2016

OBSAH

Obsah.....	2
Úvod	3
1 Zapojování veřejnosti	4
2 Zapojování novousedlíků do života obce	6
3 Předškolní vzdělávání, výchova a péče o děti	7
4 Venkovské a komunitní školy	10
5 Péče o kulturní a přírodní památky se zapojením komunity	14
6 Sociální podnik.....	17
7 Sociální služby	24
8 sociální inovace.....	26

ÚVOD

Vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou „Katalog inspirací a dobré praxe“ s podnázvem „Společnost a rozvoj“. Tento katalog je určen zejména pro potřeby těch, kteří se pohybují ve sféře regionálního či místního rozvoje, ale také pro všechny aktivní občany se snahou zlepšit životní podmínky své obce, regionu apod. Uvedené příklady dobré praxe se týkají, zejména nejrůznějších forem zapojování veřejnosti do života v obci a to jak starousedlíků, tak i novousedlíků, což je v dnešní době, kdy je pohyb lidí z měst do venkovských oblastí intenzivní, velice ožehavé téma. Ze společenského hlediska je důležité věnovat pozornost vzdělávání, proto je v tomto katalogu vyčleněná část věnující se komunitním školám. V neposlední řadě se věnujeme příkladům dobré praxe z oblasti sociálních podniků, sociálních služeb a inovací.

Hlavním cílem katalogu je inspirovat co nejširší okruh čtenářů, neboť věříme, že každý člověk může svým způsobem dopomoci k zlepšení životních podmínek ve svém okolí.

1 ZAPOJOVÁNÍ VEŘEJNOSTI

Vedení obcí stojí před zajímavým paradoxem. S rostoucí vzdělaností občané kladou nové nároky na to, co by měla obec vybudovat. Zároveň však rozpočet nemusí zdaleka postačit na to, aby pokryl tyto nároky. Zároveň se lidé postupně stávají čím dál tím více aktivními a chtějí se angažovat v rozhodovacích procesech na úrovni obce. Tento paradox však má řešení v podobě širšího využívání nástrojů komunitního plánování, které sice vytvářejí vyšší nároky časovou přípravu jednotlivých projektů, nicméně na druhé straně mohou předejít řadě problémů a dokonce obci ušetřit nemalé finanční prostředky. Dalším benefitem při zapojení místních obyvatel je budování komunity jako takové, což je nutný předpoklad pro dlouhodobý rozvoj obce.

PARTICIPATIVNÍ ROZPOČET

Participativní rozpočet je stále více využívaný nástroj zastupitelské demokracie, který umožňuje využívat finance z rozpočtu obce v souladu s potřebami komunity. Participativní rozpočet spočívá v tom, že se část volných prostředků z rozpočtu vyčlení na aktivity, které odhlasuje komunita nebo její zástupci. Tato částka se obvykle pohybuje do maximálně 10% obecního rozpočtu, aby nebyly ohroženy nutné investice a fixní výdaje obce. Tento nástroj je již řad let využíván v 1200 městech a obcích po světě – ČR však prozatím není jediná obec, která by tento nástroj využívala. Nejbližším městem, kde jsou snahy o aplikaci participativního rozpočtu je Bratislava.

www.participativnirozpocet.cz

OBEC SKOTNICE

Paní Mužná, starostka obce Skotnice, se dlouhodobě ve své obci snaží aktivně zapojit veřejnost do plánování a rozhodování v otázkách rozvoje obce a aplikovat přístup komunitního plánování. Vyzkoušela řadu způsobů oslovení veřejnosti a zapojení např.: zvací dopisy pro děti a pro seniory, plánovací dny, informační cedule a nástěnky v obchodech, hospodách, pestré ankety a další.

Zapojování veřejnosti do plánování a řízení rozvoje obce nebylo jednoduché a Vyžadovalo dostatek času, špetku zkušenosti a především nadšení a vytrvalost. Při využívání této metody je nutné v první řadě zapojit všechny, kterých se řešena problematika týká. Dle zkušenosti paní Mužné se velká část oslovených lidí prvního setkání neúčastní a vyčkává, co tato novinka přinese. Proto je vhodné opakovaně zvát a oslovit všechny, a nejenom občany, kteří na první výzvu zareagovali.

Další důležitým pravidlem při komunitním plánování je informování veřejnosti o připravovaných setkáních, o průběhu tvorby a realizace projektu (respektive strategie) a v neposlední řadě o výsledcích (jak setkání, tak projektů).

(převzato z <http://www.pobeskydi.cz/clanek/zapojeni-verejnosti-do-rozvoje-obce/>)

SNĚM MLÁDEŽE

„Sněm mládeže MAS Šumperský venkov je nezisková organizace patřící pod MAS Šumperský venkov, z. s. Sněm sdružuje pracovní skupinu dětí a mládež ve věku 11 – 25 let z obcí šumperského regionu. V ČR jde o jediný případ, kdy sněm pod MAS funguje a podílí se na dění ve svém regionu.“

Sněm se skládá ze zástupců každé obce a obvykle se schází třikrát až pětkrát ročně. Cílem sněmu je především vytvářet měkké projekty, které pomohou vyplnit volný čas mládeže, nebo pomáhat s organizací projektů MAS. Příkladem jedné z aktivit může být organizace florbalového turnaje.

<http://www.sumperkyvenkov.cz/snem-mladeze/>

STRASSENFEST

Můžeme přeložit jako uliční slavnost. A proč se užívá zrovna tento německý výraz? To proto, že se jedná o slavnost, která bývá pořádána v obcích na Hlučínsku, což je oblast, kde mnoho rodin stále pojí vazba k historickému území Pruska, potažmo Německa. Strassenfest bývá každoročně pořádán jinou ulicí, jejíž obyvatelé se předem domluví na programu a prodávaném zboží. Můžeme se tak setkat s celou řadou stánků s místními pochutinami či alkoholem. Celý strassenfest je doplněn i kulturním programem, který povětšinou zprostředkovávají místní.

PLZEŇ: SLAVNOSTI JABLEK V ZAPOMENUTÉ ZAHRADĚ

Slavnosti jablek jsou pořádány občanským sdružením ENVIC. („ENVIC je síť informačních center v oblasti životního prostředí. Informační centrum (IC) sítě ENVIC najdete v každém okrese Plzeňského kraje.“) V rámci těchto slavností se mohou lidé přiučit nejrozličnějším technikám zpracování ovoce (lisování moštu, vaření povidel), poslechnout si zajímavé přednášky nebo poslechnout hudební vystoupení.

<http://www.dobrapraxe.cz/cz/stripsy/plzen-slavnosti-jablek-v-zapomenute-zahrade>

2 ZAPOJOVÁNÍ NOVOUSEDLÍKŮ DO ŽIVOTA OBCE

Novousedlíci v obci mají často rozdílné časové možnosti, preference v trávení volného času a žebříčky hodnot než lidé, kteří v obcích bydlí dlouhodobě. Je to způsobeno tím, že novousedlíci obvykle přicházejí z měst a jejich stěhování do vesnic je součástí prostorového jevu známého jako suburbanizace. Při stěhování si však novousedlíci poměrně dlouho udržují městský styl života, jsou zvyklí na služby a možnosti, jenž jim město poskytuje, a plně jich využívají. Také udržují sociální kontakty s lidmi, odkud se odstěhovali a ve městech obvykle pracují. Toto vytváří nepříznivé klima pro navázání kontaktů mezi novousedlíky, kteří nové bydliště přes pracovní dny často používají pouze jako místa pro přenocování. Novousedlíci navíc mají často potřebu udržet si anonymitu, na kterou jsou zvyklí z města i poté co již v něm nebydlí, což se často projevuje například vysokými neprůhlednými ploty kolem novostaveb.

Na druhé straně mohou starousedlíci přistupovat k novým obyvatelům obce se skepsí, pojmy jako „náplava“ a podobné jsou každému obyvateli malé obce jistě známy. Často se objevují představy, že si o sobě novousedlíci myslí, že jsou „něco víc“.

Existuje tedy řada faktorů, proč je zapojení nových obyvatel obce problematické a tedy řešení tohoto problému není jednoduché a rozhodně jej nelze považovat za rychle proveditelné. I přesto, že tento úkol je nelehký, tak má své opodstatnění, neboť novousedlíci často disponují vědomostmi a bohatým sociálním kapitálem, takže mohou být pro budoucí rozvoj obce velkým přínosem. Z tohoto důvodu je vhodné je považovat za nevyužitý potenciál, který je potřeba aktivizovat.

AKCE PRO RODIČE S DĚTMI

Výzkumy vysokých škol na toto téma ukazují, že jedním z mála způsobů, jak zapojit novousedlíky je skrze akce s dětmi. Děti jsou totiž společným jmenovatelem, jak novousedlíků, tak starousedlíků a akce určené pro děti, případně pro rodiče s dětmi (jako jsou vánoční besídky, dětský den, jarmarky, volnočasové a sportovní aktivity dětí) poskytují prostor pro seznámení jednotlivých rodičů – děti samotné pak představují vhodné téma konverzace pro prolomení ledů. Děti navíc představují budoucí generace občanů a tyto akce podporují také budování vztahů napříč generacemi, což je pro obec z dlouhodobého hlediska vhodné podporovat.

KULTURNÍ AKCE

Obdobný vliv jako akce pro rodiče s dětmi je pak přisuzován kultuře a to zejména kulturním akcím. Akce typu obecní slavnosti, poutě, případně festivaly opět poskytují prostor pro to, aby se lidé měli šanci seznámit a prohloubit sociální vztahy. Obě tyto opatření vedou k tomu, že novousedlíci jsou motivováni k tomu, aby opustili své domovy a šli vyrazit do prostoru, kde se pro ně jinak nic zajímavého neděje.

ÚPRAVA PROSTRANSTVÍ

Dánský architekt Jan Gehl se dlouhodobě zabývá vlivem prostoru na lidi a jejich chování. Ve svém díle „Život mezi budovami“ stanovil několik zásad, které by měly být dodržovány v případě budování sousedství. Jedním z nich je budování poloveřejných prostor před řadovými domky, zamezování budování neúměrně vysokých zdí kolem pozemků a podobně. Tyto opatření jsou nicméně velice náročná na prosazení (např. pomocí regulačního plánu) a v našem prostředí se prakticky nepoužívají.

3 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A PÉČE O DĚTI

V současné době je kvůli baby boomu způsobeným silnými populačními ročníky poměrně obtížné umístit dítě do zařízení předškolního vzdělávání jako jsou školky. Jeden z rodičů je pak nucen zůstat na rodičovské dovolené a pečovat o potomka, což však představuje plýtvání pracovními silami a rodiny často staví do finančně náročných situací. Současný systém jeden z faktorů, který způsobuje, že v ČR je nižší zaměstnanost žen, než je tomu v zemích západní Evropy.

LESNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLKY

Lesní mateřské školky představují trend, který do ČR přišel ze Skandinávie a zakládá se na myšlence, že dětství by se mělo trávit venku a možnosti trávit volný čas na čerstvém vzduchu a v přírodě. Lesní školky fungují samostatně, nebo jako speciální třídy, které jsou součástí klasické mateřské školy. Jedním z pravidel lesních školek je menší počet dětí ve třídě, než je tomu u mateřských školek, takže má pedagog více času věnovat se jednotlivým dětem individuálně. Zázemí pro takovou školku obvykle tvoří unimobuňka nebo jurta. Jako příklad může posloužit Lesní klub Bezinka, který funguje v Palkovicích.

www.skolkabezinka.cz

DĚTSKÉ SKUPINY

Dětské skupiny představují alternativu k mateřským školkám. Tuto formu péče o předškolní děti mohou poskytovat zaměstnavatelé, radnice, neziskové organizace a nově i spolky. Dětské skupiny oproti klasickým mateřským školkám nemusejí poskytovat předškolní vzdělávání. Skupinu může tvořit maximálně 24 dětí, pro zřizovatele budou představovat daňově uznatelný náklad a pro rodiče na ni budou moci čerpat slevu na dani. Legislativa stanovuje, že poplatky za umístění dítě mohou být maximálně do výše způsobených nákladů. Příkladem může být Dětská skupina VF, vybudovaná Pivovarem Černá Hora ve spolupráci s pro rodinu veselá beruška pro zaměstnance, kterým se nepodařilo umístit své dítě do klasické mateřské nebo soukromé školky. Projekt byl podpořen prostředky EU.

www.detskaskupina-vf.webnode.cz

HLÍDÁNÍ DĚTÍ O PRÁZDNINÁCH, ODPOLEDNE, VÍKENDY APOD.

Hlídní dětí může být problematické především o prázdninách, kdy mívají klasické státní mateřské školy zavřeno. Jako řešení mohou posloužit různá centra poskytující krátkodobé hlídání dětí nebo miniškolky. Miniškolky představují systém převzatý ze zahraničí, kdy se jeden rodič na rodičovské dovolené stává pečovatelem o další svěřené děti – maximálně však 4 včetně vlastního potomka. Tento systém je výhodný zejména pro ty rodiče, kteří před nástupem na rodičovskou dovolenou dlouhodobě nemohli najít práci, případně pro rodiče, kteří se vzdávají své kariéry ve prospěch výchovy svých dětí.

www.miniskolky.cz

DEJME KŘÍDLA FANTAZII – PŘESHraniční PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ FORMOU „HER A PROŽITKU“

Předkladatel: Mateřská škola Klíček Nový Bor

Program: INTERREG IIIA (iniciativa strukturálních fondů)

Popis: Celkovým cílem projektu je realizace společného předškolního vzdělávání „formou her a prožitku“ založeného na principu organizace vzájemných přeshraničních setkávání předškolní mládeže v rámci Euroregionu Nisa a podporujících zároveň další vyšší cíl projektu - tj. posílení stávající a další rozvoj budoucí partnerské přeshraniční spolupráce mezi českou mateřskou školou Klíček v Novém Boru a německou AWO Kinderhaus Lauschezwerge ve Waltersdorfu.

Rozpočet: 130 000 Kč (výše podpory EU: 97 500 Kč)

Doba trvání: 10. 10. 2005 – 30. 06. 2006

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO – MALÁ VLAST V EVROPE

Program: Program přeshraniční spolupráce Phare, Společný fond malých projektů v česko-polském příhraničním regionu

Předkladatel: Pedagogické centrum pro polské národnostní školství v Českém Těšíně

Partneři projektu: Macierz Ziemi Cieszyńskiej – zahraniční partner

Muzeum Těšínska – český partner

Popis: Projekt byl zaměřen na další vzdělávání učitelů v oblasti regionální výchovy. Ve dvou ročních modulech jsme proškolili 70 učitelů (35 z české a 35 z polské strany Euroregionu) a 10 studentů – budoucích učitelů (po 5 z každé strany). Projekt se skládal z přednášek, exkurzí, praktických cvičení a metodických dílen. Účastníci si prohloubili historické a zeměpisné vědomosti o Euroregionu, naučili se tvořit scénáře vzdělávacích hodin, autorské programy a tzv. vzdělávací stezky. Nutno podotknout, že jsme velmi dbali na aktivní užívání obou jazyků a proto účastníci vždy pracovali v dvojjazyčných skupinách akce organizované českými partnery jsme nepřekládali, taktéž polské akce byly vedeny pouze v polštině. Všechny tištěné materiály obsahovaly však obě jazykové verze.

Cílem projektu byla propagace Euroregionu Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński a začlenění problematiky regionální výchovy do vyučování.

V průběhu 2 let projektu vzniklo několik velmi užitečných produktů, které jsme zdarma poskytli školám po obou stranách Euroregionu:

- dvojjazyčný Soubor metodických listů (autory byli účastníci projektu), který obsahuje širokou škálu scénářů vzdělávacích hodin s regionální tematikou;
- dvojjazyčná video-kazeta (nyní i jako DVD) o historii obou Těšínů
- internetové strany (www.eurocieszyn.prv.pl)
- dvojjazyčná stolní hra pro děti Vandrovniček po Těšínském Slezsku s kouzelnými básničkami v obou jazycích, kde děti mají možnost seznámit se hravou formou s legendami a nejdůležitějšími místy Těšínského Slezska.
- Rozpočet: 12 408 € (rok 2003); 10 158 € (rok 2004)
- Doba trvání: 1. modul 1.1.2003 – 30.11.2003 2. modul 1.1.2004 – 31.12.2004

www.pctesin.cz; www.eurocieszyn.prv.pl

ROZVOJ SPOLUPRÁCE A SLUŽEB VEŘEJNÝCH KNIHOVEN V EUROREGIONU, EGRENSIS SE ZAMĚŘENÍM NA PRÁCI S DĚTI.

Program: INTERREG IIIA

Předkladatel: Krajská knihovna Karlovy Vary (KK KV)

Popis: Hlavní částí projektu byl seminář „Knihovna jako místo pro získávání informací a trávení volného času aneb Děti v knihovně – aktivity pro děti a mládež“, jež proběhl 6. až 8. 9. 2005 v Krajské knihovně Karlovy Vary. Projekt je rovněž zaměřen na další aspekty vzájemné spolupráce českých a německých knihoven vedoucí k zpřístupňování informací o příhraničních regionech a v odborné oblasti ke vzájemnému předávání zkušeností v oblasti poskytování knihovnických a informačních služeb. Pokračuje doplňování knihovnických fondů partnerských knihoven o dokumenty regionálního charakteru (různá média) a periodik v němčině, shromažďování a předávání informačních materiálů o knihovnách atd. V KK KV a v partnerských knihovnách v Chebu a Sokolově probíhají kurzy němčiny pro zaměstnance a soudě podle zájmu, budou pravděpodobně pokračovat i v dalším roce, přestože již nebudou podpořeny dotací.

www.knihovna.kvary.cz

4 VENKOVSKÉ A KOMUNITNÍ ŠKOLY

Škola na venkově poměrně často představuje jeden z pilířů místní komunity a napomáhá se začleňováním nových obyvatel v obci skrze jejich potomky. Školy samotné pak často pořádají různé akce, jako jsou jarmarky, besídky a podobně, které obec ožívají. Nesporným přínosem škol na venkově je výchova dalších generací obyvatel obce, které jsou díky nim mnohem více vázány na místo, kde vyrůstaly. V současnosti se však pro řadu obcí stává čím dál tím obtížnější udržet školu životaschopnou a to zejména v důsledku snižujícího se počtu žáků a nedostatku financí v obecním rozpočtu. Existují však příklady, kdy se obce a školy rozhodly jít různými alternativními cestami, které buď pomohly školu zachránit, nebo dokonce využít plného potenciálu školy pro stmelování místní komunity a navyšování vzdělanosti obyvatel obce.

ŠKOLA VE VĚKU INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ (ZŠ BŘEZOVÁ)

V roce 2001 nastoupil PaedDr. Ludvík Zimčík jako ředitel na ZŠ v Březové, kde začal prosazovat koncepci „Malotřídní školy ve věku informačních technologií“. Nový ředitel převzal tuto základní školu v blízkosti státních hranic se Slovenskem ve stavu, kdy byla škola v dlouhodobém útlumu v důsledku nízkého zájmu žáků o studium na této škole a poměrně velké konkurenci jiných škol v okolních větších obcích. V této době měla celá škola pouze něco málo přes 30 žáků. Nová koncepce vzdělávání navržené tímto ředitelem se měla stát lákadlem pro rodiče a žáky, přičemž cílem bylo školu odlišit od konkurence a umožnit fungování školy i v budoucnosti. Této myšlence byli nakloněni i zástupci obce a svou dlouhodobou podporou napomohli tuto myšlenku uvést do praxe. Nyní má škola 90 žáků a dalším 110 poskytuje individuální vzdělávání „na dálku“ (speciální forma vzdělání pro žáky, kteří nemohou do školy chodit pravidelně, jako jsou vrcholoví sportovci, děti žijící s rodiči v zahraničí, atd.) Tuto formu vzdělávání přitom v celé ČR nabízí pouze 6 škol. Škola pro výuku žáků na dálku připravila speciální výukový balíček, který je žákům dostupný online. Po skončení výuky pak prostory školy slouží místním jako komunitní a informační centrum s počítači pro veřejnost.

www.zsbrezova.eu

VENKOVSKÁ KOMUNITNÍ ŠKOLA V BORECH (ZŠ HANY BENEŠOVÉ BORY)

Základní škola Hany Benešové v Borech poskytuje vzdělání 180 žákům docházejících do 1. – 9. třídy. Od roku 2006 byl zahájen projekt komunitní školy, který byl vyvolán především zájmem matek na mateřské dovolené o další vzdělávání. Činnost komunitní školy se soustřeďuje především na dospělé a rodiče, kteří zde mohou provozovat nebo i vézt různé aktivity. V komunitní škole se provozují různé volnočasové činnosti, jako jsou zájezdy a sportovní akce. Jedním ze záměrů vybudování komunitní školy byla aktivizace místních občanů a zintenzivnění využívání majetku obce, do kterého patří právě i škola. Někteří učitelé ze základní školy působí také v komunitní škole, což pro ně představuje možnost drobného příjvodu. Škola je zapojena do Národní sítě venkovských komunitních škol a s jejím rozjezdem vypomohla MAS Most Vysočiny.

www.bory.cz/cs/vzdlavani/komunitni-kola

VZDĚLÁVACÍ A REKVALIFIKAČNÍ KOMUNITNÍ CENTRUM (ZŠ ROSICE)

Komunitní škola v Rosicích vznikla jako odpověď na nedostatečnou nabídku rekvalifikačních a vzdělávacích kurzů nejen v samotných Rosicích, ale i v široké spádové oblasti. Komunitní škola funguje jako občanská společnost řízená komunitním koordinátorem, který je stejně jako vedoucí jednotlivých kurzů placen ze zisků společnosti. Jednou z prosazovaných myšlenek této komunitní školy je, že kurzy sice mají být široce dostupné, nicméně by neměly být zadarmo, aby byl provoz udržitelný. Škola poskytuje kurzy angličtiny, kurzy se zaměřením na počítačovou gramotnost a tedy funguje i jakési rekvalifikační centrum zvyšující kvalifikaci místních obyvatel. Do vedení kroužků se zapojují i místní, kteří tak předávají své dovednosti a znalosti řemesla mladším generacím. Komunitní škola se také snaží o pořádání různých akcí jako např. masopust, aby zlepšila možnosti kulturního vyžití pro místní občany.

www.kos-rosice.wz.cz

SWAZKOVÉ ŠKOLY (ZŠ MŠEC)

Swazkové školy jsou poměrně novou formou vzdělávací instituce, která umožňuje, aby se jednotlivé školy spojily v jeden subjekt v rámci dobrovolného svazku obcí. Toto spojení sebou přináší řadu výhod. První výhodou je zvýšení šance na získání různých dotací a grantů – při vyplňování žádosti totiž takto lze uvést vyšší počet dětí, které budou finance z dotace využívat. Toto se potvrdilo i Mšecké základní škole, protože díky spojení do svazku dosáhla na dotaci určenou na rekonstrukci hřiště, na kterou by předtím nedosáhla. Další výhodou představují úspory na energiích, administrativě a dalších nutných nákladech – swazková škola, jakožto mnohem větší subjekt dokáže vyjednat nižší ceny, než jaké by si vyjednaly jednotlivé školy zvlášť. Rozdílný je také systém financování swazkových škol, neboť ty jsou financovány přímo ze státního rozpočtu, přičemž celý balík peněz škola dostane již na počátku roku a může s ním efektivněji naložit. Nespornou výhodou je také možnost větší specializace pedagogů, kteří v průběhu týdne přejíždějí mezi různými školami a vyučují pouze svůj předmět – zejména u vyučujících cizích jazyků existuje problém s jejich nevytížeností v malých školách. Zároveň pro žáky vzniká větší množství volitelných předmětů a volnočasových aktivit.

www.svetpracezsmsec.cz

LESNÍ ŠKOLA ŘEVNICE

Lesní škola ZeMě v Řevnici navazuje na zdejší mateřskou lesní školku a vychází z obdobných myšlenek. Rodiče dětí, co do lesní školky chodily, byli tímto způsobem výuky natolik nadšení, že si založili vlastní lesní školu. Školu vede jeden průvodce s psychologickým vzděláním, který do školy dochází 3 dny v týdnu, další průvodce pak představují samotní rodiče, kteří se ve školce střídají – obvykle po dvojicích po 1 dni v týdnu. Škola má zázemí v myslivně a využívá také prostorů jurty. Škola se soustřeďuje na alternativní způsoby výuky, poměrně časté exkurze a návštěvy zajímavých hostů zvenčí.

www.skolkazeme.blogspot.cz

TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO – MALÁ VLAST V EVROPĚ

Program: Program přeshraniční spolupráce Phare, Společný fond malých projektů v česko-polském příhraničním regionu

Předkladatel: Pedagogické centrum pro polské národnostní školství v Českém Těšíně

Partneři projektu:

- zahraniční partner: Macierz Ziemi Cieszyńskiej
- český partner: Muzeum Těšínska

Popis: Projekt byl zaměřen na další vzdělávání učitelů v oblasti regionální výchovy. Ve dvou ročních modulech jsme proškolili 70 učitelů (35 z české a 35 z polské strany Euroregionu) a 10 studentů – budoucích učitelů (po 5 z každé strany). Projekt se skládal z přednášek, exkurzí, praktických cvičení a metodických dílen. Účastníci si prohloubili historické a zeměpisné vědomosti o Euroregionu, naučili se tvořit scénáře vzdělávacích hodin, autorské programy a tzv. vzdělávací stezky. Nutno podotknout, že jsme velmi dbali na aktivní užívání obou jazyků a proto účastníci vždy pracovali v dvojjazyčných skupinách. Akce organizované českými partnery jsme nepřekládali, taktéž polské akce byly vedeny pouze v polštině. Všechny tištěné materiály obsahovaly však obě jazykové verze. Cílem projektu byla propagace Euroregionu Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński a začlenění problematiky regionální výchovy do vyučování. V průběhu 2 let projektu vzniklo několik velmi užitečných produktů, které jsme zdarma poskytli školám po obou stranách Euroregionu: dvojjazyčný Soubor metodických listů (autory byli účastníci projektu), který obsahuje širokou škálu scénářů vzdělávacích hodin s regionální tematikou; dvojjazyčná video-kazeta (nyní i jako DVD) o historii obou Těšínů internetové strany (www.eurocieszyn.prv.pl) dvojjazyčná stolní hra pro děti Vandroniček po Těšínském Slezsku s kouzelnými básničkami v obou jazycích, kde děti mají možnost seznámit se hravou formou s legendami a nejdůležitějšími místy Těšínského Slezska

ROZVOJ SPOLUPRÁCE A SLUŽEB VEŘEJNÝCH KNIHOVEN V EUROREGIONU EGRENIS SE ZAMĚŘENÍM NA PRÁCI S DĚTI

Program: INTERREG IIIA

Předkladatel: Krajská knihovna Karlovy Vary (KK KV)

Popis: Hlavní částí projektu byl seminář „Knihovna jako místo pro získávání informací a trávení volného času aneb Děti v knihovně – aktivity pro děti a mládež“, jež proběhl 6. až 8. 9. 2005 v Krajské knihovně Karlovy Vary. Projekt je rovněž zaměřen na další aspekty vzájemné spolupráce českých a německých knihoven vedoucí k zpřístupňování informací o příhraničních regionech a v odborné oblasti ke vzájemnému předávání zkušeností v oblasti poskytování knihovnických a informačních 12služeb. Pokračuje doplňování knihovnických fondů partnerských knihoven o dokumenty regionálního charakteru (různá média) a periodik v němčině, shromažďování a předávání informačních materiálů o knihovnách atd. V KK KV a v partnerských knihovnách v Chebu a Sokolově probíhají kurzy němčiny pro zaměstnance a soudě podle zájmu, budou pravděpodobně pokračovat i v dalším roce, přestože již nebudou podpořeny dotací. Informace o projektu:

www.knihovna.kvary.cz

Š:SCHKOLA

Program: INTERREG IIIA (iniciativa strukturálních fondů)

Předkladatel: Základní škola Lidická, Hrádek nad Nisou 16

Popis: Ve Svazku škol Schkola vzájemně spolupracuje šest škol regionu Trojmezí. Charakteristická je pro tyto školy bezprostřední blízkost sousední země. V příštím roce bude Svaz rozšířen o dvě školy při německo-polské hranici. Tyto školy jsou spolu propojeny způsobem v Evropě jedinečným. Ředitelé škol se pravidelně setkávají, aby se dohodli na obsahových, organizačních a finančních aspektech spolupráce. Těžištěm práce Svazu je podpora spolupráce v regionu Trojmezí, která překračuje rámec běžné realizace projektů. Škola se nachází v příhraniční oblasti a své geografické polohy výborně využívá. Spolupráce s partnerskou školou v německém Hartau vyústila mimo jiné v projekt nesoucí název Š:schkola. V rámci projektu se jednou týdně setkávají děti prvních tříd z obou škol na české a německé straně, ve školách se společně učí. Výuka probíhá v české nebo německé škole a pravidelně se střídá. Děti jsou rozděleny do dvojjazyčných pracovních skupin po čtyřech až sedmi žácích. V pracovní skupině společně řeší úkoly, které souvisejí s látkou probíranou v matematice, přírodovědě a výchovách. Úkoly jsou zadávány zpočátku dvojjazyčně, později v jednom z jazyků a výstup je také v tomto jazyce. Součástí projektu jsou také společné volnočasové aktivity, víkendové a vícedenní akce, společné exkurze a prázdninové pobyty pro děti, mládež, rodiče a ostatní zúčastněné osoby.

Rozpočet: 280 000 Kč (výše podpory EU 210 000 Kč)

Doba trvání: 1. září 2005 - 31. července 2006

www.schkola.de; www.skoly.net/pages/home/index.aspx?rub=4&men=1

VZDĚLÁVÁNÍ A SOCIÁLNÍ SOUDRŽNOST PROSTŘEDNICTVÍM SPORTU A KULTURY (EDUCATION AND SOCIAL COHESION THROUGH SPORT AND CULTURE)

Program: : INTERREG IIIA (iniciativa strukturálních fondů)

Předkladatel: Dartford Borough Council, the Dunkirk Districts

Popis: Tento projekt má za úkol zlepšit strategii „vzdělávací a sociální inkluze prostřednictvím sportu a kultury“, realizovat programy a projekty v této oblasti a pomoci zlepšit životy místních obyvatel. Projekt vytváří sítě a spojení mezi radními, úředníky, školiteli a občany obvodů Dartford a Dunkirk, a zdokonaluje sdílení vědomostí, zkušeností a dobré praxe mezi zúčastněnými. Prostřednictvím projektu vzniknou programy místních iniciativ, ze kterých budou bezprostředně těžit místní obyvatelé. Díky kontaktům s příhraničními partnery, projekt rovněž posílí soudržnost, komunikaci a obchodní výměny mezi místními investory. Projekt směřuje k lepšímu pochopení přeshraničních vztahů uvnitř cílové skupiny, kterou zejména tvoří mládež s omezenými možnostmi, ale rovněž rodiny ze zúčastněných oblastí. Klíčovými cíli projektu je zapojit mládežnické skupiny do společných aktivit, podpořit u rodičů názor ohledně nutnosti dětí sportovat. V neposlední řadě chce projekt propagovat sport a kulturní aktivity jako nástroje ke zlepšení sociální soudržnosti (obzvláště v přilehlých čtvrtích téhož města, které jsou geograficky

nebo sociálně izolovány). Tento projekt není pouze pro sport jako takový, je spíše soustředěn na chápání sportu jakožto veselé a společenské činnosti, jež zlepšuje blahobyt lidí a společenské vztahy. Během dvouletého časového rozmezí se partneři zúčastní sportovních a kulturních výměnných programů, jejichž cílem je: rozvinout/vyvinout řadu aktivit, které se soustřeďují na mladé lidi, obzvláště ty, kteří využívají schopnosti/dovednosti a znalosti spojené se sportovními a kulturními aktivitami. Tyto dovednosti budou užítkovány k řešení problémů sociální inkluze, kulturní různorodosti a „společenského bezpečí“. Rozvinout výměnný mechanismus, jehož pomocí by „dobré praktiky“ v oblasti sportovních a kulturních programů mohly být předávány mezi partnery, aby vznikly projekty, které řeší specifické potřeby a priority znevýhodněných a vyloučených skupin společnosti. rozvinout programy, které uznávají a využívají hodnoty včleněné do sportovních a kulturních aktivit díky dobrovolnému a neformálnímu sektoru vzdělávání. rozpoznat vazby mezi zdravotními problémy a nedostatkem fyzické aktivity – zdravější lidé směřují ke zdravější komunitě/společnosti

Rozpočet: 523 190 EURO (Francie: 296 690 EURO, Velká Británie: 226 500)
Výše podpory z EU: 198 896 EURO (Francie: 116 180 EURO, Velká Británie: 82 716)
Doba trvání: 6. prosince 2005 – 30. března 2007
Informace o projektu:

gaelle.russier@dartford.gov.uk

5 PÉČE O KULTURNÍ A PŘÍRODNÍ PAMÁTKY SE ZAPOJENÍM KOMUNITY

V současné době se většina obcí i přes změny v rozpočtovém určení daní potýká s problémy financování svého rozvoje. Stále zvyšující se náklady na ochranu životního prostředí, budování dopravních staveb, atd. způsobují, že obce často nedisponují finančními prostředky na záchranu a údržbu drobných staveb, které dokládají bohatost historie našich předků. Z tohoto důvodu se začíná stále více prosazovat modely rekonstrukce a obnovy těchto památek se zapojením místní komunity. Tyto modely mají řadu výhod, vedle zcela zřejmého snížení zátěže pro obecní rozpočet, pak například posilování místní komunity, předávání dovedností a zručnosti napříč generacemi.

OBNOVY PROVEDENÉ MÍSTNÍMI OBYVATELI

KAPLIČKA RADIMOVICE

V městské části Radimovice města Všeruby si místní sami opravili kapličku v obci, která byla v neutěšeném stavu. Celkové náklady činily 120 000 Kč, které z větší části zaplatila obec formou materiální podpory. Plzeňský kraj poskytl účelovou dotaci z programu Obnova historického stavebního fondu ve výši 30 000. Na základě smlouvy s obcí se místní opravě kapličky z roku 1897 věnovali každou středu odpoledne a to bez nároku na honorář. Tuto akci místní uspořádali mimo jiné i k 750. výročí založení obce. Po rekonstrukci byla kapele znovu vysvěcena.

www.obec-vseryby.cz/udalosti-ve-meste/?more=15

JANKOVICE – SOUSOŠÍ SV. JANY

Opravu tohoto historického sousoší prováděla soukromá stavební firma, kterou zaplatila obec Jankovice za finančního přispění OÚ Kroměříž. Při rekonstrukci nicméně pomáhali místní občané. Takováto forma obnovy kulturní památky za asistence místních občanů může představovat vhodný model pro opravu náročnějšího charakteru, kdy firma provede odborné práce a občané práce, které nevyžadují příliš vysokou odbornost (úklid v okolí, odstranění náletových dřevin, nátěr dílčích prvků).

www.jankovice.net/obec/svata-anna.htm

DĚDKOSTAV – ZŘÍCENINA POTŠTEJN

Tento projekt je mírně atypický v tom, že se jedná o spolupráci mezi skupinou seniorů a obce. Tito senioři jsou de facto zaměstnanci obce, kteří se starají o obnovu, respektive zakonzervování zříceniny hradu Potštejn. Obec díky této spolupráci dosahuje záchranu této památky za mnohem nižší cenu, než za jakou by ji odvedly stavební firmy. Senioři pracující na této stavbě kromě výdělku získávají také možnost aktivního trávení volného času v důchodovém věku.

www.dobrapraxe.cz/cz/stripky/rychnov-n-knez-seniori-opravuji-zriceninu-potstejna-chteji-hrad-zachovat-pro-pristi-generace

OBNOVY PROVEDENÉ SPOLKY A NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI

PAMĚT KLIMKOVIC

Tento spolek občanů provedl za finanční podpory Nadace Via rekonstrukci kapličky, která byla v minulosti neodborně a nešetrně opravována. Stavební práce byly provedeny formou dobrovolnictví.

www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podporene-projekty/usmev-pro-kaplicku

SOUSEDSKÝ SPOLEK MERBOLTICE

Spolek byl založen za účelem obnovy obce Merboltice, která je vesnickou památkovou zónou. Za finanční podpory nadace Via obnovili boží muka pod Zaječím vrchem v Merbolticích.

www.spolekmerboltice.cz

ZDRAVÉ KRKONOŠE, O. S

Toto občanské sdružení se zabývá záchranou a obnovou malých sakrálních staveb v Krkonoších ve snaze udržet genia loci a krajinnotvornou funkci těchto staveb. Za dobu svého fungování toto sdružení rekonstruovalo dva kostelíky a řadu kapliček. Kromě samotných obnov těchto objektů se zabývají také její údržbou, aby se jejich technický stav po opravě nezhoršoval.

www.zdravekrkonose.eu

OKRAŠLOVACÍ SPOLEK KOKOŘÍNSKA – PŠOVKA

Tento spolek vznikl ze skupiny chalupářů, kteří si Kokořínsko natolik oblíbili, že začali mapovat zchátralé kulturní památky. Zpočátku se zabývali malými projekty, které nebyly finančně nenáročné, a které byli schopni zvládnout svépomocí. Později začali žádat o granty na provedení náročnějších oprav. Za více než 10 let, co spolek funguje, tak proběhlo přes 30 realizací zaměřených na obnovu zchátralého kulturního dědictví jako kaple, boží muka a studánky.

www.psovka.cz

HNUTÍ BRONTOSAURUS JESENÍKY

Toto hnutí za 14 let své působnosti v Jeseníkách obnovilo řadu drobných památek v krajině, za zmínku stojí např. oprava 20 pramenů z 19. století na Studničném vrchu. Mimo tyto aktivity se snaží o obnovu zaniklé osady Stillstadt, ve které se stará mimo jiné o záchranu opuštěných sadů s původními odrůdami ovocných stromů. V bývalém armádním areálu MUNA, který sloužil i jako koncentrační tábor, buduje vesničku neziskových organizací.

www.jeseniky-brontosaurus.cz

OBNOVY PROVEDENÉ SOUKROMÝMI SUBJEKTY

KŘÍŽ VE STARÉM RALSKU

Opravu tohoto 180 let starého kříže inicioval místní občan, který dlouhodobě upozorňoval obec na špatný stav této památky. Obec však dlouhodobě nedisponovala finančními prostředky na opravu tohoto kříže a tak tento aktivní občan navázal spojení s místní slévárnou (Slévárna a modelárna Nové Ralsko, s.r.o.), které samy začaly provádět opravu na vlastní náklady. Tento příklad je kuriózní v tom, že nebyl koordinován s vlastníkem – tedy obcí, která v průběhu opravy památky podala trestní oznámení na neznámého pachatele, který měl na památníku údajně spáchat škodu v řádu statisíců korun. Poté co slévárny situaci vyjasnily, byla sepsána smlouva mezi slévárnami a obcí které byly naúčtovány opravy za symbolickou cenu.

6 SOCIÁLNÍ PODNIK

„Sociální podnikání v sobě spojuje ekonomickou, sociální a environmentální dimenzi, a je to tedy zjednodušeně podnik, který je ekonomicky životaschopný a zároveň odpovědný k přírodě i k lidem.“ Sociální podnik je obvykle založen na následujících zásadách:

- Sociální podnik se podílí na řešení problémů komunity, případně celé společnosti. Důraz je kladen na environmentální udržitelnost
- Sociální podnik je založen za účelem zisku, tento zisk je však primárně reinvestován do vybavení podniku, zvýšení vzdělání zaměstnanců, nebo řešení místních problémů
- Sociální podniky zaměstnává přednostně znevýhodněné skupiny obyvatelstva, ať již zdravotně nebo sociálně znevýhodněné. Cílem je zabránit sociálnímu vyčleňování
- Sociální podnik co nejvíce zapojuje do rozhodování své zaměstnance

Cílem sociálních podniků a sociálního podnikání tedy není pouze zisk, ale také společenská odpovědnost.

V současné době funguje v ČR cca 50 sociálních podniků, jež se k této myšlence samy hlásí a které podnikají snad ve všech oblastech hospodářství (výroba i služby všeho druhu). Jedná se o úklidové služby, kavárny, cukrárny, restaurace, výrobní i zpracovatelské podniky, grafická studia, digitalizační dílny, call centra, údržbu zahrad a parků atd. Tyto sociální podniky často čerpají pro svůj rozjezd prostředky EU nebo z rozpočtu ČR, existují také podpory ze soukromého sektoru např. Podpora sociálního podnikání České spořitelny¹.

Tématu sociálního podnikání se věnuje tematická síť pro sociální ekonomiku TESSEA, spravovaná společností P3 – People, Planet, Profit, o.p.s.

Příklady dobré praxe z ČR a zahraničí i srovnání podmínek pro sociální podnik v zemích EU se věnují např.:

http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/images/pdf/Priklady_dobre_praxe_socialni_podniky_P3.pdf

http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/images/pdf/Studie_infrastruktury_TESSEA_plna_verze_podzim2011.pdf

PŘÍKLADY SOCIÁLNÍCH PODNIKŮ Z ČR

ERGON-CHRÁNĚNÁ DÍLNA

Společnost vzniklá v roce 2004 působící na Těšínském Slezsku. Zabývá se montáží zahradního náčiní, úklidovými pracemi a provozuje malou prádelnu v Horním Žukově. V současné době zaměstnává 150 osob se zdravotním znevýhodněním. V roce 2006 byla zprovozněna nová montážní a kompletační hala v třinecké průmyslové zóně. Jednalo se o investici ve výši 40 mil. Kč, která byla z 90% financována za zdrojů EU v rámci programu SROP.

www.ergon-chranenadiina.org

Této sociální podnik realizuje svou činnost v oblasti prádelenských a šicích služeb v Českém Těšíně. V rámci činnosti prádelny již byla vytvořena dvě pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením. Celkově by mělo být v prádelně vytvořeno 5 pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. Podnik úspěšně čerpá prostředky z Integrovaného operačního programu a Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

www.clearservis.cz

ENERGEIA

Tento sociální podnik využívá získané prostředky (OPPI, OPŽP) k výstavbě malé vodní elektrárny Štětí na řece Labi. Náklady na tento projekt jsou nicméně astronomické - až 950 mil. Kč. Generované zisky z výroby elektrické energie mají být využity pro samotné sociální podniky např. dětský hospic.

www.energeia.cz

¹ http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/sc_10870.xml

IGRA MODEL

Tato společnost vznikla pod názvem Šikulové a zabývá se výrobou zejména železničních modelů s českou a slovenskou tematikou, které se na trhu prakticky nevyskytovaly. Tato společnost zaměstnává zejména handicapované a hůře uplatitelné občany, přičemž 90% zisku vrací zpět do rozvoje podniku nebo na podporu začlenění lidí s vývojovými poruchami do společnosti.

www.modelkrajiny.cz

CHRAPA – SOCIÁLNÍ PODNIK SLEZSKÉ DIAKONIE

Funguje od roku 2008 za účelem zaměstnávání osob se zdravotním postižením, rozvíjením jejich schopností a dovedností. Vyrábí dárkové, reklamní předměty a bytové doplňky. Vše se vyrábí ručně. Malovaný porcelán, sklo, hedvábí, ručně malované hrnky, mísy, vázy, vizitkáře, polštáře, ubrusy, obrazy a mnoho dalších výrobků. Všechny tyto výrobky jsou vhodné jako dárkové předměty a jsou pěkným zpestřením interiéru. Firmám Chrapa nabízí výrobky jako originální dárky pro obchodní partnery a zaměstnance.

<http://www.chrapkrnov.cz/>

SINEC – KLASTR SOCIÁLNÍCH PODNIKŮ

Klaster sociálních podniků a inovací SINEC sdružuje sociální podniky a další aktéry sociální ekonomiky a sociálního podnikání v Moravskoslezském kraji. Hlavním cílem Klustru je napomáhat růstu sociální ekonomiky v Moravskoslezském kraji cestou rozvoje sociálních podniků, zvyšování zaměstnanosti sociálně a zdravotně znevýhodněných skupin obyvatel a stimulace sociálních inovací vycházejících z jejich potřeb.

Členem se může stát právnická a fyzická osoba, která má zájem podporovat a koordinovat rozvoj sociálního podnikání a sociálních inovací zejména v Moravskoslezském kraji, ale i na jiných místech v České republice.

Činnost těchto osob musí být v souladu se zájmy a cíli Klustru SINEC. Tyto jsou popsány ve stanovách spolku ve článku II. Stanovy jsou k dispozici v kanceláři Klustru, U Studia 33, Ostrava – Zábřeh

<http://www.klaster-socialnich-podniku.cz/>

LIGA O. P. S. A ZELENÁ DÍLNA S. R. O.

Společnost LIGA o. p. s. vznikla v původní právní formě jako občanské sdružení v říjnu roku 1990 pod původním názvem Liga za lidská práva, práva dětí a mládeže. V prvních letech své existence se společnost zabývala zejména oblastí dodržování lidských práv ve všech oblastech, zejména lidských práv členů romské národnostní menšiny. V roce 2001 se společnost přestěhovala z Krnova do Bruntálu a její hlavní činnost se zaměřila zejména na práci s dětmi a mládeží ze sociálně a kulturně znevýhodněného prostředí.

V roce 2003 se společnost věnovala už nejen dětem, ale začala intenzivněji pracovat s dospívajícími a dospělými jedinci z řad dlouhodobě nezaměstnaných a začala realizovat první sociálně podnikatelské aktivity. V tomto roce zorganizovala díky projektovým finančním prostředkům z Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Moravskoslezského kraje první rekvalifikace v oboru dlaždič. Rekvalifikovaní zaměstnanci a další noví pracovníci opravili v následujících letech téměř 3 000 m² chodníků a komunikací.

V roce 2005 společnost založila s podporou Úřadu práce v Bruntále Zelenou dílnu – chráněnou dílnu pro osoby se zdravotním postižením, ve které se provádí ekologická recyklace odpadního elektrického a elektronického zařízení. Pracují zde lidé s dalšími sociálními znevýhodněními, (příslušníci etnických menšin, osoby nad 50 let věku, ženy samoživitelky, mladí do 25 let). Pracoviště dílny má výrazně integrační charakter. V roce 2009 byla chráněná dílna vyčleněna ze struktury společnosti a vytvořila samostatnou společnost s ručením omezeným, která je sociálním podnikem.

Devět let společnost realizovala aktivitu Malé technické služby. Hlavním smyslem bylo vytvořit sezónní pracovní místa pro osoby ze sociálně vyloučeného prostředí při úklidu v západní části města, kde je také popisována sociálně vyloučená lokalita. Od roku 2016 je činnost Malých technických služeb ukončena z důvodu nastavení komplexního přístupu k dlouhodobě nezaměstnaným lidem s dalšími sociálními exkluzemi, která je organizována vedením Města Bruntál v rámci "velkých" technických služeb, za naší intenzivní podpory při práci s lidmi ve smyslu

sladování pracovního a mimopracovního života, zvyšování zaměstnatelnosti, získávání a udržování pracovních návyků, přípravy na nástup do práce a udržení pracovního místa. Tento přístup je zcela inovativní, komplexní, zasahuje práci s dlouhodobě nezaměstnaným ze všech možných stran.

Společnost se také velmi intenzivně věnuje sociální práci - pracuje s dětmi a mládeží, s rodinami ze sociálně vyloučeného prostředí, s lidmi ohroženými sociální exkluzí. Pro výkon sociálních služeb provozuje Komunitní centrum v Dlouhé ulici v Bruntále.

Zejména z důvodu potřeby pro společnost i jednotlivce se činnost společnosti v posledních letech zaměřila na rovnost životních podmínek a příležitostí pro všechny skupiny obyvatelstva bez rozdílů.

Prováděním činností sociálně podnikatelského charakteru tvoří společnost vlastní finanční prostředky, které představují významnou část v celkovém financování hlavních a vedlejších činností společnosti, ve spolufinancování rozpočtů projektů, zejména projektů pro hlavní činnosti společnosti – sociální práci, poskytování sociálních služeb, zlepšení podmínek zaměstnatelnosti sociálně vyloučených osob, vytváření pracovních míst a vyhledávání vhodných pracovních příležitostí pro sociálně a zdravotně znevýhodněné osoby. Společnost je členěna do dvou základních sekcí – sekce Sociální práce a sekce Sociálně podnikatelské aktivity. Společnost LIGA o. p. s. je členem Asociace poskytovatelů sociálních služeb, Místní akční skupiny MAS Hrubý Jeseník a Klastru sociálních inovací a podniků - SINEC.

www.ligabruntal.cz

SPIRÁLA O. P. S.

Spirála o. p. s. poskytuje službu sociální rehabilitace lidem se zkušeností s duševním onemocněním. Provozuje dvě tréninkové kavárny, které jsou otevřené pro širokou veřejnost. Kavárny nabízejí běžný kavárenský sortiment a navíc domácí pečené moučníky. **Klub Kafe Ostrava** je veřejná jídelna s možností objednání obědů dopředu. Provozní doba jídelny a kavárny: 9,00 - 15,00. Provozní doba sociální služby: 7,00 - 16,00. V nabídce jsou také teplé a studené nealkoholické nápoje, možnost přípravy rautů a oslav na přání. Všechny prostory jsou nekuřácké s možností připojení k internetu zdarma pro naše hosty.

<http://www.spirala-ops.cz/kavarny/klub-kafe-ostrava/>

KAFÁRNA

Je nekuřácká tréninková kavárna s příjemnou atmosférou a širokou nabídkou teplých i studených nápojů. Nabízí domácí moučníky, marlenku, toasty. Kavárna je zároveň galerií U Oblouku, svá díla zde vystavují současní mladí tvůrci. Pro hosty je k dispozici wifi připojení. Prostory je možno využít k rodinným oslavám, setkávání, vzdělávacím akcím. Kapacita kavárny je cca 30míst. Možnost posezení na zahrádce.

<http://www.spirala-ops.cz/kavarny/kafarna/>
www.spirala-ops.cz

UNIKA MORAVA S. R. O.

Unika Morava, s.r.o. je sociální firma nabízející komplexní služby v oblasti zpracování účetnictví, daňové evidence a mzdového účetnictví. Samozřejmostí je individuální přístup k zákazníkovi a flexibilita. Je to mladá a dynamická společnost, která si zakládá na kvalitě poskytovaných služeb, seriózním přístupu k zákazníkům a naplňování principů sociálních firem. Jako sociální firma sleduje vedle podnikatelských cílů, také společensky prospěšné cíle a tím je především podpora osob se zdravotním postižením v rámci pracovní integrace.

Posláním společnosti Unika Morava, s.r.o.:

Unika Morava, s.r.o. nabízí komplexní a kvalitní účetní služby a podporuje pracovní integraci osob se zdravotním postižením, zlepšuje jejich postavení na trhu práce, i ve společnosti a podporuje rozvoj sociální ekonomiky.

Obecně prospěšný cíl Uniky Morava, s.r.o.:

Vytvářet vhodná a důstojná pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením, rozvíjet jejich profesní potenciál, zvyšovat prestiž práce osob se zdravotním postižením, naplňovat principy sociálního podniku a zvyšovat povědomí veřejnosti o přínosech sociální ekonomiky.

www.unikamorava.cz

AC AERO S. R. O.

Zahradnictví, Od projektu po realizaci

www.zahrady-acaero.cz

PŘÍKLADY SOCIÁLNÍCH PODNIKŮ ZE ZAHRANIČÍ

BRIGHTON AND HOVE WOOD RECYCLING PROJECT

Tato firma působí ve Velké Británii a odkupuje zbytky dřev ze staveb a podniků, které jednotlivě nejsou k užitku a dále je využívá. Vykoupené dřevo zpracovává na výrobky jako je zahradní nábytek, přepravky ale i dárkové předměty. Podnik dává placené pracovní příležitosti marginalizovaným lidem v okolí, ale stojí také z velké části na dobrovolnické práci a neplacených tréninkových programech.

www.woodrecycling.org.uk

BASTA ARBETSKOOPERATIV

Basta je družstevní organizace založená v roce 1994 v švédském Nykvarnu fungující jako sociální podnik. Zaměřuje se na poskytování pracovních příležitostí lidem se zkušeností silné drogové závislosti. Projekt tak spojuje terapeutické účely i podporu zaměstnanosti, které by jinak byly odděleny. Basta tedy není pouhou pracovní terapií, ale poskytuje výdělečné zaměstnání a na práci bývalých drogových uživatelů závisí prosperita celé firmy. Toto družstvo provozuje několik oddělených podnikatelských středisek, které dohromady nabízí široké spektrum služeb – jednotlivé sekce se věnují například zemědělství, provozu jídelny, tesařským službám či provozují hotel pro domácí mazlíčky.

<http://english.basta.se>

MONDRAGONSKÁ DRUŽSTEVNÍ KORPORACE

Mondragón Cooperativa Corporatió n – španělská společnost pocházející z Baskického města Mondragon započala svou výrobu v roce 1956. Zpočátku se věnovala výrobě parafínových kotlů, ale škála aktivit se rozrostla nejen k masové výrobě široké škály výrobků, ale také do sféry maloobchodu, finančních služeb a vzdělávání (vlastní soukromá univerzita – University of Mondragon). Tato společnost je založena na myšlence kooperativismu, nejedná se tedy o klasický příklad sociálního podniku, nicméně může fungovat jako dobrý příklad alternativních způsobů podnikání. Kooperativismus je v této společnosti aplikován tak, že zaměstnanci firmy jsou zároveň i její spoluvlastníci a získávají podíl na zisku společnosti. V této firmě se snaží minimalizovat markantní rozdíly mezi finančním ohodnocením jednotlivých pozic a firma je spravována a řízena samotnými zaměstnanci, což vede k vysoké motivaci zaměstnanců k sebevzdělávání a vysoké efektivitě práce. V roce 2012 Mondragón Cooperativa Corporatió n zaměstnávala přes 60 tisíc zaměstnanců napříč celým Španělskem a patřila mezi 5 největších španělských firem.

www.mondragon-corporation.com/eng

KOFOEDOVA ŠKOLA, KODANĚ, DÁNSKO (DENMARK, KOFOED'S SCHOOL)

Kofoedova škola funguje v několika zemích střední a východní Evropy (např. Dánsko, Polsko, Ukrajina, do roku 2009 i v ČR). MŠ je jediná NN organizace svého druhu v Evropě. Je to specializovaná škola pro nezaměstnané s výraznými prvky sociální pomoci a s ověřenou funkčností, v Dánsku existuje již 80let.

Kofoedovu školu založil v roce 1928 v dánské Kodani na principech pomoci k svépomoci Hans Christian Kofoed. Jeho iniciativa měla za cíl pomoci nezaměstnaným přestat těžké období bez práce a umožnit jim návrat do aktivního života jako plnohodnotným občanům. V současné době má KŠ v Kodani rozvinutý sociální program, který pomáhá lidem, kteří nejsou z různých důvodů zapojeni na trhu práce (převážně jsou to lidé, kteří se nachází na okraji společnosti nebo jsou ohroženi sociálním vyloučením). Pomoc ke svépomoci hlavní metoda práce v Kofoedově škole spočívá v tom, že uživatelé služeb KŠ nejsou pasivními příjemci pomoci (služeb, sociálních dávek apod.), nýbrž jsou vedeni k tomu, aby se učili aktivně nést zodpovědnost za svou situaci a objevovat vlastní zdroje řešení problémů, ve kterých se ocitli;

KŠ v Dánsku je, díky své osvědčenosti a významnému podílu na realizaci aktivní sociální politiky, uznávaným partnerem státních sociálních institucí. V KŠ nabízí svým studentům zdarma tyto služby: Vzdělávací kurzy jazykové, základy práce na PC, Pracovní aktivity program hodina práce = hodina zábavy možnost získat za práci odvedenou v dvouhodinových blocích naturální odměnu Tvůrčí dílny práce výuka a rozvoj tvořivosti Podpůrná skupina pro nezaměstnané kombinující vzdělávací a socializační prvky. Sociální poradenství Řešení hmotné nouze formou recyklovaných předmětů šatstva, nábytku, byt. textilu namísto peněžitých dávek produkty dílen KŠ, kde pracují bezplatně evidovaní nezaměstnaní

Myšlenka KŠ pomáhá nezaměstnaným, propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody, matkám na rodičovské dovolené, sociálně vyloučeným řešit svoji situaci získáváním dovedností, pracovních návyků (pravidelné docházení, plnění úkolů, získání odměny za odvedenou práci) Možnost získávat za „práci“ (kompletace součástek apod.) odvedenou v Kofoedově škole „odměnu“ ve formě Kofoedových dolarů – v rámci KŠ nákup oblečení, potravin.

STOWARZYSZENIE SZKOLA BARKI IM H.CH. KOFOEDA, POZNAŃ, POLSKO

Integrační sociální centrum v Poznani je inovativní program sociální a profesní reintegrace - v Polsku první instituce tohoto typu. Čerpá ze 70ti let zkušeností Školy H. Ch. Kofoedova z Dánska a z 23 let vlastních zkušeností Nadace pro vzájemnou pomoc "Barka". Centra sociální integrace, kterých je v současné době v Polsku již desítky vytvořené s přijetím v roce 2003 zákona o sociálním zaměstnání, pro které je prototypem škola Ramena fungující v letech 1993-2003. Integrační sociální centrum je instituce, která má za úkol vzdělávání a odbornou činnost směřující k sociálnímu začlenění osob ze znevýhodněného prostředí.

FUNDACJA ROZWOJU PRZEDSIEBIORCZOŠCI SPOLECZNEJ BYĆ RAZEM, POLSKO

Sdružení bylo založeno v roce 1996 v reakci na pasivitu a institucionalizovaného systému sociální pomoci v Polsku. Zakladatelé byli mladí lidé (pedagogové, psychologové, terapeuti, sociální pracovníci, právníci, studenti), kteří chtěli realizovat své představy o skutečné, účinné a systémové podpoře potřebným. V roce 1997 se asociace ve spolupráci s městem Cieszyn a holandské nadace zahájila práci centra, které úspěšně funguje dnes pod názvem Středisko pro výchovu k prevenci a léčbě "KONTAKT". Centrum nabízí psychologickou a právní pomoc, pracovní terapii skupinovou i individuální, podpůrné skupiny, sociálně-terapeutické skupiny, svépomocné skupiny a aktivity pro rodiny s dětmi. V roce 1999 asociace zahájila na jiném místě provoz Ubytovny pro ženy a děti, oběti násilí a dalších trestných činů "Proti násilí - vyrovnávání příležitostí".

DALŠÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY SPOJENÉ SE SOCIÁLNÍM PODNIKÁNÍM A POMOCÍ NEZAMĚSTNANÝM

- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych Delta Partner - Polský Těšín, Polsko
- Stowarzyszenie Emaus - Lublin, Polsko
- Gruppo Cooperativo SGM Societá Cooperativa Sociale a r.l - Miláno, Itálie
- Green Future Building Ltd. - Heckmodwike, Anglie
- Okkal Más ifjúsági Egyesület - Hajdunanas, Maďarsko
- Fehér Bot Alapítvány (organizace Bílá hůl) - Maďarsko
- Zölt Kör Egyesület (Klub zelený kruh) - Maďarsko
- A Kézmű Nonprofit Kft. - Maďarsko
- La Cordata - Itálie
- Welfare Italia Milano Servizi - Itálie
- Cangiarì - Itálie
- Esedra - Itálie
- Cascina Biblioteca, Il Fontanile – Itálie

SDÍLENÍ PRACOVNÍHO MÍSTA MEZI MLADÝMI A STARŠÍMI

Snížení nezaměstnanosti mladých lidí sdílením pracovního místa mezi mladými a staršími pracovníky: MITWIN.NET (Španělsko) Projekt navrhuje mezigenerační profesní síť, která by byla koncipována s cílem usnadnit kontakt mezi lidmi – zaměstnanci i zaměstnavateli za účelem sdílení pracovního místa a znalostí s hlavním cílem snížit vysokou míru nezaměstnanosti mládeže. MITWIN.NET navrhuje, že starší pracovníci mají společnou práci s mladšími lidmi, zkušený pracovník v předdůchodovém věku tak může sdílet znalosti s mladými - absolventy a tím pomoci s jeho začleněním na trh práce, usnadňuje tím vstup i výstup z trhu práce a řešení nezaměstnanosti mladých lidí a současně využít potenciálu předdůchodové generace.

<http://socialinnovationcompetition.eu/408/>

KATALYZÁTORY SPOLEČENSTVÍ

Projekt prodlužuje dosah a dopad udržitelné sociální péče malého rozsahu a zdravotnických služeb: Katalyzátory Společensví (United Kingdom) navrhuje připojení talentů v oblasti podnikání a komunitního života, vytváření pracovních míst pro sociální služby tím, že pomáhá lidem využít jejich kreativitu vytvořit udržitelné služby sociální péče a zdravotnické služby v malém měřítku a tím i nízké ceně, které lidé mohou dovolit. Tyto mikropodniky by mohly být nabízeny prostřednictvím širokého spektra lidí, včetně zdravotně postižených, seniorů a rodinných pečovateli (lékařů?). Katalyzátory Společensví chtějí rozšířit svůj současný dosah a dopad prostřednictvím řízené sítě profesionálních obchodních a profesionálních instruktorů podpůrných komunitních podnikatelů v celém Spojeném království prostřednictvím on-line platformy.

CELOSVĚTOVÁ PLATFORMA

kteřá pomáhá spojit lidi s místními farmáři. To je trend současnosti – jíst zdravé a čerstvé biopotraviny. Cílem je poskytovat aktuální informace o místních čerstvých výpěstcích a produktech zemědělců a to formou aplikací pro mobilní telefony. Řešení je založeno na on-line oznámení od farmářů, když mají čerstvé potraviny k prodeji. Finanční tok je založen na dvou způsobech opakovaných mikroplateb pro mobilní aplikace .

AUTSOURS

je online služba, která zprostředkuje časově náročné a snadno popsatelné úkoly od firem a jednotlivců a nabídne ji ke zpracování nezaměstnaným lidem, kteří na nich mohou pracovat na dálku ze svých domovů.

Naši zákazníci získávají vysoce kvalitní výsledky za nízkou cenu a ušetří svůj drahocenný čas nebo čas svých zaměstnanců. Naši pracovníci dostávají bezplatné školení zaměřené na práci s počítačem a internetem a po vstupním vzdělání mohou začít vydělávat peníze jako součást našeho kvalifikovaného týmu

7 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

SEN CENTRUM V TŘANOVICÍCH

V letech 2014 až 2015 obec Třanovice realizovala unikátní projekty v sociální oblasti. Výstupem projektu je „SEN centrum“ komplex spojující sociální bydlení a sociální služby. Za podpory státní dotace z podprogramu „Podpora výstavby podporovaných bytů“ došlo k výstavbě 8 bytů. Byty slouží k sociálnímu bydlení pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace - věk, zdravotní stav nebo sociální okolnosti jejich života. Druhá část komplexu podpořena z evropských prostředků prostřednictvím dotačního titulu ROP Moravskoslezsko pro období 2007-2013 poskytuje zázemí třem sociálním službám Denní stacionář, Osobní asistence a Tísňová péče, které provozuje partner projektu Slezská diakonie.

PROJEKT: PILA, KŘOVINOŘEZ, SEKAČKA – PRÁCE BUDE BRNKAČKA II.

Příjemce: MAVO s. r. o. Místo: Jihočeský kraj

Výše dotace: 5 515 495,- Kč

Termín realizace: 1. 3. 2013 – 28. 2. 2015

Hlavním cílem projektu bylo zvýšit zaměstnanost osob starších 50 let a evidovaných na Úřadu práce více než 5 měsíců, tedy cílové skupině, která má bez pomoci velmi omezené možnosti uplatnění na otevřeném trhu práce. Projekt byl zaměřen na poskytnutí motivačního školení, profesních školení, individuální poradenství a samotné zprostředkování pracovního uplatnění. Projekt vznikl jako pokračování svého úspěšného předchůdce se stejným názvem. Již v projektové přípravě žadatel navázal spolupráci s potenciálními zaměstnavateli, kterými byly obce v okrese Písek a s místním Úřadem práce v Písku. Společně s obcemi byly nejprve identifikovány potřeby zajištění konkrétních prací a rekvalifikací. Obce nejvíce postrádaly pracovníky pro údržbu veřejné zeleně, proto byly zvoleny rekvalifikace v oborech:

- Obsluha křovinořezu a sekačky
- Obsluha motorové pily
- Údržba veřejné zeleně

Z důvodu nevhodnosti rekvalifikačního kurzu na obsluhu motorové pily pro ženy, byl v projektu zařazen rekvalifikační kurz na údržbu veřejné zeleně, který byl určen výhradně ženám. Rekvalifikaci na obsluhu křovinořezu a sekačky pak absolvovali účastníci bez rozdílu pohlaví.

PROJEKT: DÍTĚ ROZHODNĚ NENÍ PŘEKÁŽKOU

Příjemce: Okresní hospodářská komora Liberec

Výše dotace: 5 120 772 Kč Místo: Olomoucký kraj

Termín realizace: 1. 12. 2012 – 30. 11. 2014

V úvodní části projektu proběhla selekce uchazeček o vstup do projektu podle jejich motivovanosti a zájmu, neboť zájem o účast ze strany cílové skupiny přesahoval kapacity projektu. Vybrané účastnice projektu prošly osmidenním motivačním kurzem. Motivační kurz tematicky zahrnoval:

- sebezpoznání a motivaci
- efektivní komunikaci
- orientaci na trhu práce a sebe prezentaci
- pracovní právní problematiku
- genderovou problematiku
- pracovní diagnostiku

Na základě výstupů z motivačního kurzu si účastnice vybraly nejvhodnější rekvalifikační kurz z nabídky projektu, kterou tvořily kurzy:

- Obsluha PC dle osnov ECDL
- Obsluha osobního počítače
- Základy podnikání
- Projektový manažer

- Administrativní pracovník

Rekvalifikaci úspěšně dokončilo 96 účastnic. Závěrečnou aktivitou bylo zprostředkování pracovního místa. Celkem bylo v rámci projektu vytvořeno 10 nových pracovních míst, kde pracovaly účastnice po omezenou dobu s refundací mzdových nákladů. V rámci individuálního poradenství a ve spolupráci se svou pracovní agenturou podporoval příjemce účastnice také při hledání uplatnění mimo aktivity projektu. Pomáhal klientkám například sepsovat životopis či motivační dopis pro konkrétního zaměstnavatele či spolupracoval s potenciálním zaměstnavatelem při výběru rekvalifikačního kurzu pro danou zaměstnankyni.

PROJEKT: ZAČÍNÁME PO 50

Příjemce: ÚP ČR- krajská pobočka v Příbrami Místo: Středočeský kraj
Výše dotace: 30 811 471,- Kč Termín realizace: 1. 2. 2013 – 31. 1. 2015

Účastníci projektu v úvodní části absolvovali blok zaměřený na osobní rozvoj, jehož primárním cílem bylo zaktivizovat účastníky při hledání nového zaměstnání. Úvodní blok se dále zaměřoval na možnosti při hledání zaměstnání, tréninky psaní CV, motivačních dopisů či nácviky na pracovní pohovor. Poslední součástí modulu byla finanční gramotnost. Další důležitou aktivitou projektu bylo certifikované školení pro práci s informačními technologiemi, které bylo nabízeno ve dvou různých úrovních - pro úplné začátečníky i pro středně pokročilé uživatele. Některým z účastníků bylo v závěrečné fázi projektu na určitou dobu poskytnuto dotované pracovní místo, velké části z nich bylo pracovní místo zprostředkováno okresními koordinátory či si práci často našli samostatně v průběhu.

SENIORTAXI

Je službou pro občany města Rychvald. Dle dostupných informací bylo město Rychvald prvním poskytovatelem této služby v Česku. Služba slouží občanům starším 65 let a občanům s průkazem ZTP a ZTTP. Seniortaxi je možné použít v pracovní dny od 7:00 hod. do 14:00 hod. V mimořádných případech NONSTOP. Každý občan zaplatí po nástupu do vozidla 10 Kč. Zbylou částku pak hradí město. V roce 2016 vyhrála zakázku na provoz seniortaxi firma s nabídkovou cenou 14 992 Kč za měsíc plnění. Město rovněž testovalo možnost tzv. baby a hospital taxi, které by rozváželo děti ve věku do sedmi let s rodiči, respektive osoby cestující do přílehlých nemocnic.

<http://www.rychvald.cz/rychle-odkazy/senior-taxi>

8 SOCIÁLNÍ INOVACE

VEŘEJNÁ ŠATNÍ SKŘÍŇ

Kromě veřejného freeshopu Zdrojovny, do kterého mohou lidé odnášet nepotřebný drobný nábytek a potřeby do domácnosti a zase si odtud jinou věc zdarma odnést, vznikla v Praze i veřejná šatní skříň. Otevřely ji iniciativy Zdrojovna a Architekti bez hranic. Princip veřejné skříně je stejný, jako v případě freeshopu. Lidé do ní mohou odnést oblečení, které jim v šatníku už překáží a nabídnout ho zdarma jiným. Autoři by rádi kromě výměny oblečení vzbudili u lidí větší zájem o dění v textilním průmyslu. O tom, že se pro výměnu sejde dost oblečení, organizátoři nepochybují. Dle průzkumů si lidé dnes kupují pětkrát více oblečení než třeba v roce 1980, a to máme pořád jedno tělo. Určitě nám toho doma všem přebývá víc než dost," říkají. Veřejná šatní skříň byla představena 30. března v prostorách Viničního domku v Chuchelské ulici na Praze 12. Tam zůstane až do 11. dubna. Zájemci si do ní mohou přebytné oblečení odnést a zase si z ní cokoliv vzít od pondělí do čtvrtka mezi 12. a 18. hodinou. Poté se neobvyklý šatník přesune do centra města. O konkrétním místě autoři ještě jednájí.

ZDROJOVNA - PRVNÍ RECYKLAČNÍ DÍLNA

Zdrojovna funguje i jako sběrné místo pro vysloužilý drobný nábytek. Proměňovat odpad v poklad – takový má cíl nově otevřená recyklační dílna Zdrojovna. Místo, kam lidé mohou přinést svůj nepotřebný nebo rozbitý nábytek a zároveň si ho sami nebo pod dozorem zkušeného lektora opravit nebo zrenovovat. Pro veřejnost otevírá 15. září. Dílna se nachází v areálu bývalé továrny Tesla v pražských Vršovicích nedaleko tramvajové zastávky Koh-i-noor v Altajské ulici, za modrými vraty. Návštěvníkům tu je k dispozici nářadí, výtvarné potřeby a další materiál. Stačí kontaktovat Zdrojovnu a domluvit se na pronájmu prostor. Kromě něj nabídne Zdrojovna i tematicky zaměřené workshopy, vzdělávací nebo kulturní akce.

<http://www.zdrojovna.cz/>

BEZOBALU - KLUBOVÁ TESTOVACÍ VÝDEJNA,

V současnosti funguje prodejna „Bezobalu“ jako klubová testovací výdejna. Proč? V České republice jde o doposud první projekt svého druhu, ačkoli v ostatních zemích EU již takové obchody fungují. Kvůli chybějícímu českému precedentu a odlišné interpretaci evropských hygienických norem je tak třeba nejprve prozkoumat, jakým způsobem lze u nás takový typ distribuce potravin efektivně zavést, ke spokojenosti jak zákazníků, tak kontrolních orgánů. Výdejna v Bělehradské ulici se stane osou tohoto výzkumu, který Bezobalu.org chystá, proto tedy jde o „Testovací výdejnu“. „Výdejna proto, že současná interpretace hygienických norem neumožňuje samoobslužný násyp nebaleného zboží – to bude proto u nás vydáváno vyškoleným personálem. Vše je naprosto nezávadné, v souladu s platnými hygienickými předpisy. Testování bude sloužit pouze k zefektivnění distribuce (urychlení, zjednodušení, vyšší uživatelský komfort). Cílem je umožnit nákup kvalitních a zdravých potravin na váhu do znovupoužitelných obalů. Zákazníci takových obchodů neplýtávají - kupují jen tolik, kolik potřebují a platí pouze za potraviny, nikoliv za jednorázová balení, ani za značky, marketing a reklamy s nimi spojené. Nemusí kupovat nadměrná akční balení, protože sleva ze sražených nákladů je již započítaná v každém gramu. Vidí přesně to, co kupují a nevytváří žádný odpad z jídla i obalů, jehož likvidace a neefektivní recyklace je hrazena z kapes všech občanů. V dózách potraviny nejen vypadají lépe, ale i vydrží déle než v načatých jednorázových baleních – ta jsou navíc běžně nástrojem pro oklamání zákazníka a zdrojem škodlivých toxinů, které se z nich uvolňují do potravin. Projekt získal ocenění v mezinárodní soutěži projektů společensky prospěšných projektů Social Impact Award.

V dalších fázích:

- rozšířit sortiment i o přírodní drogerii a krmivo pro domácí zvířata
- otestovat udržitelný rozvoz objednávek domů na kargokolech
- pořádat kurzy správného skladování potravin a zdravé stravy pro děti i dospělé
- šířit vizi bezobalu a mluvit o ní bezobalu (další význam názvu) v médiích i na školách.

<http://bezobalu.org/>

Jedná se o živý dokument, který bude neustále doplňován a oceníme i vaše nápady. Své náměty na doplnění můžete zasílat na adresu MAS Pobeskydí nebo na mail mas@pobeskydi.cz (předmět katalog inspirací a dobré praxe).